

Laidiens: 17.01.2017., Nr. 14
Oficiālās publikācijas Nr.: 2017/14.1

Ministru kabineta noteikumi Nr. 16

Rīgā 2017. gada 3. janvārī (prot. Nr. 1 35. §)

Augļu koku un ogulāju šķirņu saraksta veidošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Sēklu un šķirņu aprites likuma
12.¹ panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. prasības un kārtību, kādā šķirnes iekļauj un uztur Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas Augļu koku un ogulāju šķirņu sarakstā (turpmāk – šķirņu saraksts), kā arī izslēdz no tā;

1.2. prasības šķirnes aprakstam un tā atzišanas kārtību;

1.3. kārtību, kādā glabā un publicē ar šķirņu saraksta veidošanu saistīto informāciju;

1.4. ar šķirņu sarakstu saistītās informācijas apmaiņas kārtību.

2. Tirdzniecība ir pārdošana, glabāšana ar mērķi pārdot, piedāvāšana pārdošanai un jebkura nodošana, piegāde vai transportēšana trešajām personām ar mērķi pavairošanas materiālu vai augļu kokus un ogulājus komerciāli izmantot par atlīdzību vai bez tās.

3. Noteikumi attiecas uz šo noteikumu 1. pielikumā minēto augļu koku un ogulāju ģinšu un sugu, kā arī starpsugu hibrīdu šķirnēm.

4. Šķirni iekļauj šķirņu sarakstā, ja tā atbilst šādām prasībām:

4.1. tai ir šķirnes apraksts, kas atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

4.1.1. oficiālais šķirnes apraksts pēc atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudes (turpmāk – šķirnes pārbaude) saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi;

4.1.2. šo noteikumu IV nodaļā minētajā kārtībā Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – dienests) atzīts šķirnes apraksts, ja šķirnei nav veikta šķirnes pārbaude un šķirne ir bijusi tirdzniecībā līdz 2012. gada 30. septembrim;

4.2. Latvijā ir pieejams mātesaugšs, no kura iegūst pavairošanas materiālu;

4.3. šķirnes nosaukums atbilst šo noteikumu III nodaļā minētajām prasībām;

4.4. par ģenētiski modificētu šķirni ir izdota atļauja tās izplatīšanai tirgū saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti.

5. Šķirni šķirņu sarakstā iekļauj uz 30 gadiem, skaitot no nākamā gada pēc tās iekļaušanas šķirņu sarakstā.

6. Latvijas aizsargāto augu šķirņu valsts reģistrā (turpmāk – reģistrs) iekļautu šķirni vai ar Eiropas Savienības augu šķirņu tiesībām aizsargātu šķirni šķirņu sarakstā iekļauj pēc selekcionāra tiesību īpašnieka pieprasījuma.

7. Ģenētiski modificētu šķirni šķirņu sarakstā iekļauj uz laikposmu, kas nepārsniedz laikposmu, kurš norādīts atļaujā šķirnes sastāvā esošā ģenētiski modificētā organisma audzēšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti.

II. Iesniegums šķirnes iekļaušanai šķirņu sarakstā

8. Iesniegumu šķirnes iekļaušanai šķirņu sarakstā (turpmāk – iesniegums) saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu dienestā iesniedz viena no šādām personām (turpmāk – iesniedzējs):

8.1. selekcionārs – par izveidotu jaunu šķirni, ja tai ir paredzēts veikt vai tiek veikta šķirnes pārbaude;

8.2. selekcionāra tiesību īpašnieks – par šķirni, kas aizsargāta ar selekcionāra tiesībām;

8.3. persona, kas audzē un vēlas tirgot šķirnes pavairošanas materiālu, – par šķirni, kura nav iekļauta reģistrā, nav aizsargāta ar Eiropas Savienības augu šķirņu tiesībām vai par kuru nav iesniegts pieteikums selekcionāra tiesību piešķiršanai Latvijā vai Eiropas Savienībā.

9. Iesniegumam pievieno:

9.1. šķirnei, kurai ir veikta šķirnes pārbaude:

9.1.1. šķirnes pārbaudes tehnisko anketu:

9.1.1.1. atbilstoši konkrētās sugas Kopienas Augu šķirņu biroja šķirnes pārbaudes protokolam saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi;

9.1.1.2. atbilstoši konkrētās sugas Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības šķirnes pārbaudes vadlīnijām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudi, ja konkrētajai sugai nav norādīts Kopienas Augu šķirņu biroja šķirnes pārbaudes protokols;

9.1.1.3. atbilstoši tās Eiropas Savienības vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts nacionālajiem normatīvajiem aktiem, kurā ir veikta šķirnes pārbaude, ja konkrētajai sugai nav norādītas Starptautiskās jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības šķirnes pārbaudes vadlīnijas;

9.1.2. šķirnes oficiālo aprakstu;

9.1.3. šķirnes pārbaudes gala rezultāta ziņojumu, ko izsniegusi pārbaudes institūcija, kura veikusi šķirnes pārbaudi;

9.2. šķirnei, kurai nav veikta šķirnes pārbaude un kura ir bijusi tirdzniecībā līdz 2012. gada 30. septembrim:

9.2.1. šķirnes aprakstu, kurā ietvertas šo noteikumu 3. pielikumā minētās šķirnei raksturīgās pazīmes un to izpausmes;

9.2.2. šķirnes apraksta publikācijas kopiju vai, ja šķirnes apraksts izveidots saskaņā ar deskriptoriem, Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" Ģenētisko resursu centra apstiprinātu šķirnes apraksta kopiju;

9.2.3. informāciju, kas apliecina, ka šķirne ir bijusi tirdzniecībā līdz 2012. gada 30. septembrim (piemēram, kopiju publiski pieejamai informācijai par konkrētās šķirnes tirdzniecību vai jebkura cita veida pierādījumus par šķirnes tirdzniecību);

9.3. atļauju, kas izdota ģenētiski modificētas šķirnes izplatīšanai tirgū saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti.

10. Par reģistrā iekļautu šķirni vai šķirni, kas ir bijusi iekļauta reģistrā, iesniedzējs dienestā iesniedz tikai iesniegumu.

11. Dienests piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 8. un 9. punktā vai 10. punktā minēto dokumentu saņemšanas nosūta ieniedzējam paziņojumu par iesnieguma un tam pievienoto dokumentu saņemšanu un izskatīšanas termiņu.

III. Šķirnes nosaukuma pārbaude

12. Izveidotai jaunai šķirnei dienests pēc iesnieguma saņemšanas šķirnes nosaukumu pārbauda saskaņā ar normatīvajiem aktiem par augu šķirņu aizsardzību.

13. Šķirnei, kurai nav veikta šķirnes pārbaude un kura ir bijusi tirdzniecībā līdz 2012. gada 30. septembrim, dienests divu nedēļu laikā pēc iesnieguma saņemšanas salīdzina šķirnes nosaukumu un tā sinonīmus, ievērojot iesniedzēja iesniegumam pievienoto publikācijā norādīto šķirnes nosaukumu.

14. Ja šo noteikumu 13. punktā minētās šķirnes nosaukuma pārbaudes laikā konstatētas neprecizitātes, dienests par tām informē iesniedzēju un sniedz priekšlikumus par korekcijām. Ja iesniedzējs divu nedēļu laikā pēc dienesta priekšlikuma saņemšanas piekrīt minētajiem priekšlikumiem, dienests koriģē šķirnes nosaukumu un tā sinonīmus. Ja iesniedzējs nepiekrīt koriģēt šķirnes nosaukumu, dienests pieņem lēmumu par atteikumu iekļaut šķirni šķirņu sarakstā.

IV. Prasības šķirnes aprakstam un tā atzīšana, ja šķirnei nav veikta šķirnes pārbaude

15. Pēc iesnieguma saņemšanas dienests, izvērtējot šķirnes aprakstu, pārbauda, vai tajā ir norādītas šo noteikumu 3. pielikumā minētās šķirnei raksturīgās pazīmes un to izpausmes un tas atbilst pievienotajā publikācijā minētajam šķirnes aprakstam.

16. Ja šķirnes aprakstā norādītā informācija atbilst šo noteikumu 3. pielikumā minētajām šķirnei raksturīgajām pazīmēm un to izpausmēm, dienests atzīst šķirnes aprakstu (turpmāk – oficiāli atzīts šķirnes apraksts).

V. Šķirnes iekļaušana šķirņu sarakstā un tajā norādāmā informācija

17. Dienests pieņem lēmumu par šķirnes iekļaušanu šķirņu sarakstā, ja iesniegumā ir norādīta visa šo noteikumu 2. pielikumā minētā informācija, ir izpildītas šo noteikumu 4. punktā minētās prasības un ir iesniegti šo noteikumu 9. punktā minētie dokumenti.

18. Ja mēneša laikā pēc iesnieguma un visu šo noteikumu 9. punktā minēto dokumentu saņemšanas dienests nav informējis iesniedzēju par šķirnes iekļaušanu šķirņu sarakstā vai par atteikumu iekļaut šķirni šķirņu sarakstā, uzskatāms, ka dienests šķirni ir iekļāvis šķirņu sarakstā, piemērojot Brīvas pakalpojumu sniegšanas likumā paredzēto noklusējumu.

19. Dienests savā tīmekļvietnē ievieto šķirņu sarakstu, kurā norāda šādu informāciju:

19.1. sugas botāniskais nosaukums;

19.2. šķirnes nosaukums un tā sinonīmi;

19.3. norāde "oficiāls apraksts" vai "oficiāli atzīts apraksts";

19.4. valsts, kurā šķirne selekcionēta (ja informācija ir pieejama);

19.5. iesniedzēja nosaukums, adrese un tālruņa numurs (juridiskām personām) vai vārds, uzvārds un tālruņa numurs (fiziskām personām);

19.6. norāde, ja šķirne ir ģenētiski modificēta;

19.7. datums, kad šķirne iekļauta šķirņu sarakstā vai pagarināts šķirnes uzturēšanas termiņš šķirņu sarakstā;

19.8. termiņš, uz kādu šķirne iekļauta šķirņu sarakstā;

19.9. informācija par personu (nosaukums, adrese un tālruņa numurs (juridiskām personām) vai vārds, uzvārds un tālruņa numurs (fiziskām personām)), kam pieejams mātesaugšs;

19.10. šķirnes apraksts.

20. Dienests par katru šķirņu sarakstā iekļauto šķirni izveido atsevišķu lietu, kurā ietverti šādi dokumenti:

20.1. iesniegums;

20.2. šķirnes apraksts;

20.3. lēmums par šķirnes iekļaušanu šķirņu sarakstā vai atteikums iekļaut šķirni šķirņu sarakstā;

20.4. citi dokumenti, kas attiecas uz šķirnes iekļaušanu un uzturēšanu šķirņu sarakstā.

21. Šķirnes lietu dienests glabā:

21.1. piecus gadus pēc konkrētās šķirnes izslēgšanas no šķirņu saraksta;

21.2. piecus gadus pēc atteikuma iekļaut konkrēto šķirni šķirņu sarakstā.

VI. Šķirnes uzturēšana un uzturēšanas termiņa pagarināšana šķirņu sarakstā

22. Ja iesniedzējs vai persona, kas šķirnes pavairošanas materiālu audzē tidzniecībai, vēlas pagarināt šķirnes uzturēšanas termiņu šķirņu sarakstā, tā ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms termiņa beigām iesniedz dienestā iesniegumu par nepieciešamību pagarināt termiņu un informāciju, ka ir pieejams pavairošanas materiāls.

23. Šķirnes uzturēšanas termiņu šķirņu sarakstā var pagarināt arī tad, ja nav saņemts iesniedzēja iesniegums, bet šķirne ir svarīga, lai saglabātu augu ģenētisko daudzveidību un ilgtspējīgu augkopības attīstību.

24. Šķirnes uzturēšanas termiņu šķirņu sarakstā pagarina uz nākamajiem 30 gadiem, ja ir iesniegta šo noteikumu 22. punktā minētā informācija.

25. Ģenētiski modificētas šķirnes uzturēšanas termiņu šķirņu sarakstā pagarina ar papildu nosacījumu, ka attiecīgo ģenētiski modificēto organismu joprojām ir atļauts audzēt saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti. Pagarinātais uzturēšanas termiņš nav ilgāks par laikposmu, kurā ir atļauts attiecīgais ģenētiski modificētais organisms.

VII. Šķirnes izslēgšana no šķirņu saraksta

26. Dienests lēmumu par šķirnes izslēgšanu no šķirņu saraksta pieņem, ja:

26.1. no selekcionāra vai selekcionāra tiesību īpašnieka ir saņemta informācija par to, ka šķirne vairs nav atšķirīga, viendabīga un stabila;

26.2. lēmums iekļaut šķirni šķirņu sarakstā ir pieņemts, balstoties uz kļūdainiem vai nepamatotiem datiem;

26.3. to pieprasa iesniedzējs;

26.4. ir beidzies termiņš, līdz kuram šķirne ir iekļauta šķirņu sarakstā;

26.5. nav pieejams konkrētās šķirnes pavairošanas materiāls;

26.6. ir beidzies laikposms, kas norādīts atļaujā šķirnes sastāvā esošā ģenētiski modificētā organisma audzēšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ģenētiski modificētu organismu apriti.

VIII. Ar šķirņu sarakstu saistītās informācijas apmaiņa

27. Dienests paziņo:

27.1. Eiropas Komisijai un Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām iestādēm informāciju, kas nepieciešama, lai varētu piekļūt šķirņu sarakstam;

27.2. Eiropas Komisijai par šķirnes iekļaušanu šķirņu sarakstā un par jebkurām citām izmaiņām šķirņu sarakstā.

28. Pēc Eiropas Komisijas vai citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetento iestāžu pieprasījuma dienests nodrošina piekļuvi:

28.1. šķirņu sarakstā iekļauto šķirņu oficiālajam šķirnes aprakstam vai oficiāli atzītajam šķirnes aprakstam;

28.2. iesnieguma izskatīšanas rezultātiem, ja šķirnei ir veikta šķirnes pārbaude;

28.3. jebkurai citai pieejamai informācijai par šķirņu sarakstā iekļautajām šķirnēm vai no šā saraksta izslēgtajām šķirnēm;

28.4. to šķirņu sarakstam, par kurām tiek izskatīti iesniegumi to iekļaušanai šķirņu sarakstā.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Komisijas 2014. gada 15. oktobra Īstenošanas direktīvas 2014/97/ES, ar ko īsteno Padomes Direktīvu 2008/90/EK attiecībā uz piegādātāju un šķirņu reģistrāciju un kopējo šķirņu sarakstu;

2) Padomes 2008. gada 29. septembra Direktīvas 2008/90/EK par tirdzniecību ar augļaugu pavairošanas materiālu un augļaugiem, kas paredzēti augļu ražošanai.

Ministru prezidents

Māris Kučinskis

Zemkopības ministrs

Jānis Dūklavs